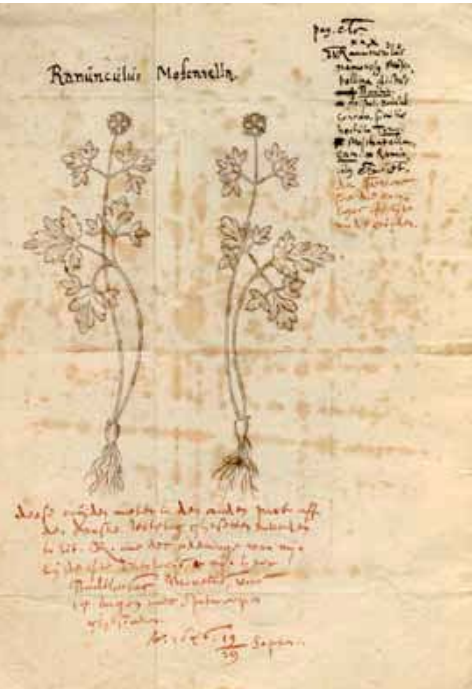
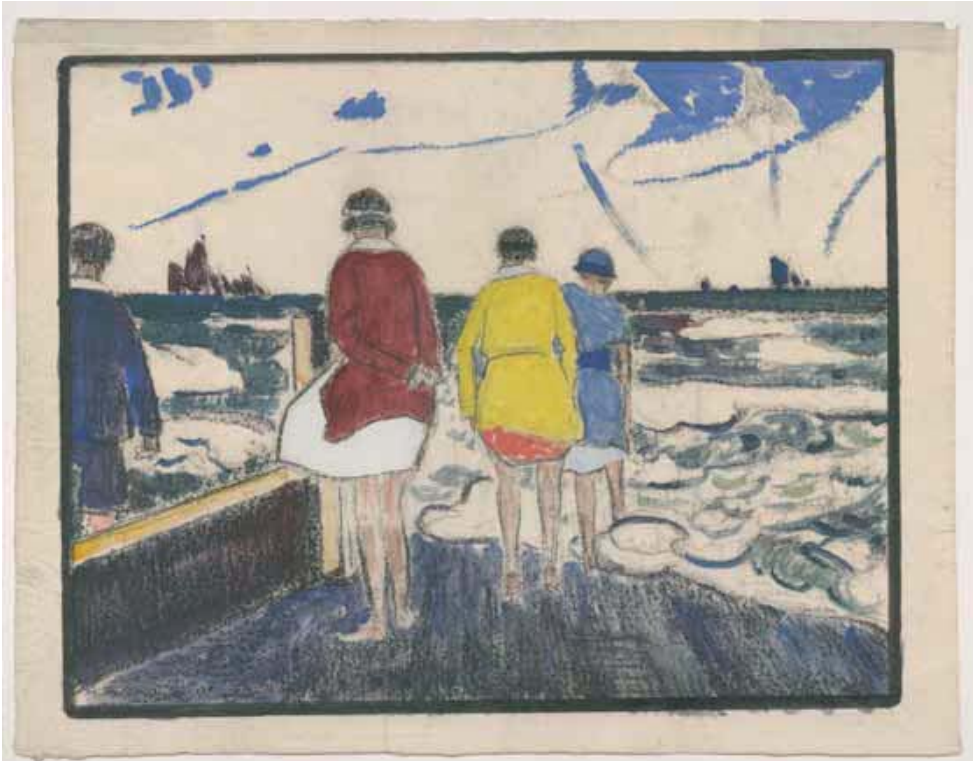
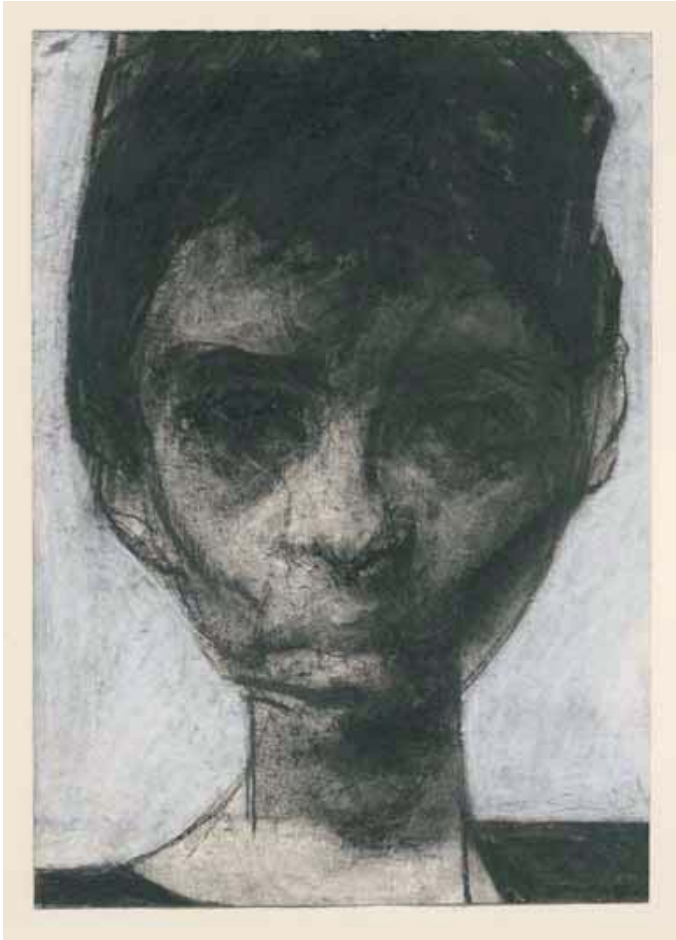

De Ziel van de Meester

Antwerpse tekeningen van Rubens tot Panamarenko

In het Museum Plantin-Moretus/Prentenkabinet laten tekeningen in de ziel kijken van oude en nieuwe meesters, maar ook gastcuratoren en bezoekers geven zich bloot.

DE KEUZE VAN KATLIJNE VAN DER STIGHELEN

Katlijne Van der Stighelen is hoogleraar vroegmoderne kunst aan de K.U.Leuven. In haar onderzoek zijn er twee aspecten die haar bijzonder interesseren: de zeventiende-eeuwse kunst van de zuidelijke Nederlanden en het fenomeen van de vrouwelijke kunstenaars. Die twee interesses kwamen samen in de bijdrage die Katlijne Van der Stighelen in 2010 voor OKV schreef over de tentoonstelling met werk van de Haarlemse Judith Leyster (1609-1660).

Bij de selectie voor *De Ziel van de Meester* ging professor Van der Stighelen uit van de artistieke kwaliteit van de tekening, waarbij ze ontroerd werd door op zo weinig vierkante centimeter zoveel schoonheid te zien. Ook zocht ze naar een zekere anekdotiek in de werken, wat vaak te maken heeft met de aanwezigheid van opschriften, die de tekeningen zo intiem maken

Bij drie van de zes tekeningen die ze uitkoos vormt het opschrift de sleutel om op een andere manier naar het werk te kijken. Bijvoorbeeld op een tekening van Mattheus van Bree

(1773-1839). Hij was in Antwerpen een gevierd kunstenaar; zijn standbeeld staat er op binnenkoer van de academie. Van Bree was picturaal heel sterk, genoot een opleiding in Italië en heeft school gemaakt. Op een tekening uit het prille begin van de negentiende eeuw schetste hij een man en een vrouw. Op basis van de notitie kunnen we veronderstellen dat het gaat om een portret van 'Monsieur Wolschot' die in Antwerpen 'mecanicien en marchand de tableaux' was. Het portret van de man heeft Van Bree uitgewerkt, het opschrift heeft ook enkel op hem betrekking, de vrouw blijft helemaal in het ongewisse. Dat is volgens Katlijne Van der Stighelen typisch voor de manier waarop men in het verleden is omgegaan met vrouwen.

Van der Stighelen selecteerde ook *Christus en de overspelige vrouw*, een tekening van Antoon van Dyck, een kunstenaar die bijzonder inventief is geweest, die zich concentreert op de kristallisering van gevoelens. Het thema spreekt haar aan: Christus die een overspelige vrouw in eer herstelt. Terwijl de farizeeërs de vrouw willen terechtstellen, stelt Christus: 'Wie zinder zonden is, werpe de eerste steen'.

Tour (Marthe) Donas, (1885-1967), *Kind met speelgoed*, 1920

Pieter de Jode (1570-1634), *Venus Bacchus, Ceres en Cupido*

Joannes Fijt (1611-1661), *Blaffende hond*

Antoon van Dyck (1599-1641), *Christus en de overspelige vrouw*

OVER HET GENOT VAN DE ZINTUIGEN IN DE SCHILDERKUNST

30/09/2012 › 31/01/2013
 tentoonstellingszaal Zwijgershoek
 Zwijgershoek 14
 9100 Sint-Niklaas

De tentoonstelling begint met de 16e eeuw en brengt zowel de tijd- en geestesgenoten van Jheronymus Bosch, Pieter Bruegel de Oude en Adriaen Brouwer in beeld, als een groep moderne kunstenaars zoals Félicien Rops, Fernand Khnopff en James Ensor.

De zintuiglijke benadering van de werkelijkheid in de kunst wordt geactualiseerd in *Hypersensitief*, een aparte tentoonstelling die werk van Robert Devriendt in relatie brengt met dat van Joachim Wtewael en Fernand Khnopff.

In de 16e eeuw waren allegorische voorstellingen van de vijf zintuigen bijzonder geliefd. Het gezicht, het gehoor, de reuk, de smaak en het gevoel werden in series voorgesteld als liefdesparen die door de verlokkingen van de zintuigen in verleiding worden gebracht. In de 17^e eeuw werden de vijf zintuigen uitgebeeld als een vrolijk gezelschap, dat zich overgeeft aan de zinnelijke geneugten van muziek (het gehoor), eten en drinken (de smaak), tabak (de reuk), minnekozen (het gevoel) en elkaars aanblik (het gezicht). Deze voorstellingen zijn door de zinnelijke overdaad die zij tentoonspreiden een regelrechte hommage aan het leven zelf.

Hoe het thema zich verder ontwikkelde wordt verbeeld in *Over het genot van de zintuigen in de schilderkunst*.

OPENINGSUREN

14 - 17 uur dinsdag t/m zaterdag
 10 - 17 uur zondag
 groepen na afspraak

INFO

www.devijfzintuigen.be
 t +32 (0)3 760 37 90
annemie.degendt@sint-niklaas.be

Joachim Wtewael, *Venus, Mars en Cupido*, © Stichting Collectie P. en N. de Boer, Amsterdam, Nederland

GETEKEND, JAN R.

Een renaissancemeester herontdekt

08·11·12 × 17·02·13

M - MUSEUM LEUVEN
 L VANDERKELENSTRAAT 28, 3000 LEUVEN
 T. 016 27 29 29 | E. BEZOEKM@LEUVEN.BE

WWW.MLEUVEN.BE

MUSEUM
 LEUVEN

Rubriektitel

tekeningen veelal een werkinstrument, pas later werden het zelfstandige kunstwerken,» zegt Hellemans.

De gastcuratoren moesten niet door de volledige collectie bladeren. Samen met directrice Iris Kockelbergh maakte Hellemans een preselectie van driehonderd tekeningen: «Een Antwerps verhaal, onze eerste conservator Max Rooses was nu eenmaal gespecialiseerd in de Antwerpse schilderschool. Het Prentenkabinet, dat in 1939 werd opgericht, bevat enkele schenkingen uit zijn privé-collectie. Veel kunstenaars hebben wel een of andere band met de stad, ze zijn er geboren, hebben er een opleiding gevolgd, of gaven er les. Zo is iedereen een beetje Antwerpenaar.»

MATERIE EN ZIEL

Achter de selectie van de elf curatoren komt er een aanvullende selectie van het museum. «Landschappen en havenzichten waren wat ondervetegenwoordigd, we wilden nog enkele gaatjes opvullen. Mensen laten zich, terecht, niet altijd leiden door oude of grote namen. De portretten van de vrij onbekende Mattheus van Bree (1773-1839) waren heel populair, misschien door de sfeer van de negentiende-eeuwse, Jane Eyre-achtige kostuumdrama's. Maar de oudste tekening in de collectie, van de Meester van 1518, en namen als Maerten de Vos (1532-1603) en Hendrik van Balen (1573-1632) mochten toch niet ontbreken,» zegt Hellemans.

De tekeningen zijn te zien op de benedenverdieping van het meest authentieke museum van Antwerpen: in de humanistenkamer, de manuscriptenzaal, de wandtapijtenkamers en de achttiende-eeuwse eetkamer met bucolisch schilderwerk van boven tot onder. Dit waren de woon- en werkvertrekken van de wereldbepaalde drukker Christoffel Plantin (ca. 1520-1589) en het geslacht Moretus, dat het bedrijf tot eind negentiende eeuw voortzette.

Druk zal het er zeker weer worden op de familiedag op 30 september, het Grote Gekke Letterfeest, dat dit jaar in het teken van deze tentoonstelling staat. Ook op de andere dagen zullen de bezoekers worden uitgenodigd om kennis te maken met zowel de technische als de intieme kant van tekenen. «Kunstenares Kathy De Wit zal verschillende materialen demonstreren en laten uitproberen. Gommen komen er niet aan te pas: fout tekenen bestaat niet. En gestaltpsychologe Greet Lhermitte is de gids die ons van de kunstwerken naar onze eigen ziel zal leiden,» zegt Peterink.

An Devroe

info

Tentoonstelling

De Ziel van de Meester
Nog tot 16 december 2012

Open: dinsdag t.e.m. zondag van 10 tot 17 uur

Gesloten: maandag
Museum Plantin-Moretus/Prentenkabinet
Vrijdagmarkt 22-23
2000 Antwerpen
Tel. 03 221 14 71
www.museumplantin-moretus.be

Provinciaal Cultuurcentrum
Caermersklooster
Vrouwebroersstraat 6 · 9000 Gent
tel. 09-269 29 10
caermersklooster@oost-vlaanderen.be
www.caermersklooster.be

tentoonstellingen

Romy Schneider
i.s.m. het Filmfestival van Vlaanderen-Gent
van 12 oktober 2012 tot 13 januari 2013

Lam Godstentoonstelling
Het Lam Gods ont(k)leed! Geschiedenis en onderzoek.
Waarheen met Het Lam Gods?
Het Lam Gods op de voet gevolgd
vanaf najaar 2012 tot 2017

doorlopend open van 10 tot 17 uur
gesloten op maandag

 Provincie Oost-Vlaanderen
Caermersklooster
Provinciaal Cultuurcentrum

Graag onze e-nieuwsbrief?
mail naar: caermersklooster@oost-vlaanderen.be

Museum van Deinze en de Leiestreek

BENOÎT VAN INNIS

31 augustus – 4 november 2012

Lente, © Benoît Van Innis

L. Matthyslaan 3-5, 9800 Deinze
Tel.: 09 381 96 70
museum@deinze.be; www.museumdeinze.be
Open: dinsdag tot vrijdag: 14 – 17.30 u
zaterdag & zondag: 10 – 12 u en 14 – 17 u;
maandag gesloten

Museum van Deinze
en de Leiestreek

